

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนาตฤณีย์ สตะเวทิน ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา ไวก่ำรวง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณัฏ ทองใหญ่

การดำเนินนโยบายในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กระแสโลกเริ่มปรับเปลี่ยน สงครามเย็นใกล้จะจบลง ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ในสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีการปรับเปลี่ยน

สภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีการปรับเปลี่ยนนโยบายเน้นเศรษฐกิจนำความมั่นคง เสนอ นโยบายแปรสนามรบเป็นตลาดการค้า หันมาเจรจาประนีประนอมกับรัฐบาลฮุน เซน การกระทำดังกล่าว มีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ทำให้นานาชาติ หน่วยงานราชการ นักวิชาการวิพากษ์วิจารณ์และเกิดความสับสนต่อแนวนโยบายใหม่ อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายของไทยต่อปัญหากัมพูชาก็ประสบความสำเร็จด้วยดี

นอกจากนี้ สถานการณ์โลกเข้าสู่ภาวะผ่อนคลายลงนับตั้งแต่ นายไมคาอิล กอร์บาชอฟ ขึ้นเป็นผู้นำของสหภาพโซเวียตในปี 1985 มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหา กัมพูชาด้วย นายไมคาอิล กอร์บาชอฟ ปรับเปลี่ยนการดำเนินนโยบายต่อประเทศต่างๆ โดยเฉพาะเริ่มปรับความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ สหรัฐอเมริกาและจีน และทั้ง 3 ประเทศเห็นพ้องกันในการแก้ไขปัญหาคือขัดแย้งในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งปัญหากัมพูชา เนื่องจากทั้ง 3 ประเทศเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังในการให้ความสนับสนุนแก่เวียตนาม และกัมพูชา การตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหากัมพูชาอย่างจริงจังจึงส่งผลให้สถานการณ์ในกัมพูชาคลี่คลายลงในทางที่ดี

This thesis studies the conduct of Thai Foreign policy towards the Cambodia problem which began with the invasion of Vietnamese forces in 1979 and ended with the signing of Paris Peace agreement in 1991.

The study finds that the successive governments of General Prem Tinsulanond and General Chatichai Choonhavan were successful in accomplishing the ultimate goal: the withdrawal of the Vietnamese forces from Cambodia, and a democratic election in Cambodia afterwards.

In the Prem administration, the emphasis of Thai foreign policy was on the pressure on Vietnam to withdraw its troops from Cambodia, non-recognition of the Vietnamese-established Heng Samrin – Hun Sen regime, and the attempt to deal with the Cambodia problem on the international multilateral basis.

The Chatichai Government came into power at the time when the world situation was changing, leading to the end of the "Cold War". Countries have paid more attention to economic development in the conduct of foreign policy. Within this circumstance the government adopted the economic- led foreign policy proclaiming to "change the battlefield into the marketplace", thereby taking more conciliatory attitude towards the Hun Sen regime. Such a rather swift move faced both approval and apposition. There was confusion among other nations concerned, public departments, the academics, and the media. The Chatichai move, however, was timely and eventually and partially led to the successful conclusion of the Cambodia problem.

It must also be mentioned here that the improved great-power relations after the assumption of Mikhail Gorbachev to the Soviet leadership in 1985 played an important part in the solution of the Cambodia problem. Gorbachev's adaptation of Soviet's relations with such major world actor as the United States and China was the case in point. The three great powers tended to agree to reduce their differences on certain conflicts, including Cambodia. On Cambodia, since the three were involved in the problem, though not in an equal proportion, their active participation in solving the problem led to the successful conclusion of the conflict.